

Nr 77.

Ankom till riksdagens kansli den 24 juli 1914 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Abullaberga nr 1 i Kristianstads län.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 29 maj 1914 avlåten, till jordbruksutskottets förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 173, har Kungl. Maj:t under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollen över jordbruksärenden för den 24 januari och 29 maj 1914 föreslagit riksdagen medgiva, att fem till förra skvadronschefsbostället $\frac{3}{8}$ mantal Abullaberga nr 1 i Huvaröds socken av Kristianstads län hörande, med litt. a, b, c, d och e betecknade lägenheter må var för sig med i förstnämnda statsrådsprotokoll angivet område från egendomen upplåtas enligt kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahems-lägenheter från vissa kronoegendomar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag meddelade närmare bestämmelser i fråga om tillämpningen av berörda grunder.

I detta ärende har departementschefen till förstberörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Vid en år 1911 hållen uppskattningsförrättning för förnyad utarrendering från den 14 mars 1914 av förra skvadronschefsbostället $\frac{3}{8}$ mantal Abullaberga nr 1 i Huvaröds socken av Kristianstads län, vilken egendom nu lämnar 1,000 kronor i årligt arrende, hava uppskattningsmännen väckt förslag om försäljning av lägenheter från egendomen.

Bihang till senare riksdagens protokoll 1914. 10 saml. 27 häft. (Nr 77—80.) 1

I skrivelse den 15 augusti 1913 har domänstyrelsen underställt detta ärende Kungl. Maj:ts prövning samt för sådant ändamål överlämnat ärendet tillhörande handlingar, däribland en av t. f. extra lantmätaren John Grenholm år 1911 upprättad karta över egendomen med tillhörande beskrivning.

Av dessa handlingar inhämtas, att egendomen, som är belägen 1.5 mil från Degeberga järnvägsstation, har en areal av 219 hektar 51.3 ar, varav 31 hektar 88.1 ar tomter, åker och dylikt, 9 hektar 69.7 ar äng, 171 hektar 37.3 ar odlingsmark och 6 hektar 56.2 ar impediment.

Uppskattningsmännen föreslogo år 1911, att fem med innehavarna enskilt tillhöriga åbyggnader försedda lägenheter, å kartan betecknade med litt. a, b, c, d och e, måtte fränskiljas egendomen och försäljas till innehavarna. Beträffande egendomen i övrigt föreslogo de, att större delen av skogsmarken måtte avsättas till kronopark samt återstoden ånyo utarrenderas tillika med en därå befintlig, med litt. f betecknad och med innehavaren, Kristen Svensson, tillhöriga hus bebyggd sjätte lägenhet, varvid förbehåll skulle göras om besittningsrätt till sistnämnda lägenhet för dess innehavare.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har tillstyrkt vad sålunda föreslagits.

I huvudsak har även domänstyrelsen funnit uppskattningsmännens förslag till egendomens disposition lämpligt. Genom att förena skogsmarken å egendomen med den redan till kronopark avsatta skogsmarken å den angränsande kronoegendomen Höghult vunnes en efter förhållandena i orten avsevärd kronopark. Till kronoparken borde dock enligt domänstyrelsens åsikt läggas mer än uppskattningsmännen föreslagit. Ägofiguren nr 72 å förenämnda karta, vilken enligt förslaget skulle till en del tilläggas kronoparken och i övrigt ingå i lägenheten litt. a och å vilken egendomens vackraste och värdefullaste skogsbestånd funnes, syntes styrelsen böra i sin helhet med undantag allenast av en stenmur tilläggas kronoparken. Härav följde att, för vinnande av lämpliga gränser, även ägofigurerna nr 73—76 och 81 borde förenas med kronoparken. Å detta område skulle ett behöfligt skogsarbetartorp kunna upplåtas. De sistnämnda områdena hade av uppskattningsmännen likaledes föreslagits till försäljning såsom ingående i lägenheten litt. a. Ägofiguren nr 12 a, som enligt uppskattningsmännens förslag skulle ingå i lägenheten litt. e, funne domänstyrelsen jämväl böra bibehållas för att tillika med vissa andra ägofigurer, som av uppskattningsmännen föreslagits skola tillhöra huvudgårdens arrende, avsättas till kronoparken. I anledning härav har styrelsen låtit föranstalta om ny

värdering av lägenheterna litt. a och e under förutsättning att ägofigurerna nr 12 a, 73—76 och 81 samt nästan hela ägofiguren nr 72 icke skulle ingå i försäljningen. Sådan ny uppskattning har ägt rum under år 1913.

Enligt uppskattningsmännens förslag med den ändring, som domänstyrelsen sålunda ansett böra vidtagas, skulle lägenheterna erhålla följande arealer:

	Littera å kartan	Ägofigurer å kartan	Areal hektar	Salu- värde kronor	Värde å växande skog kronor	Innehavare
Jordbrukslägenhet	a	av 4, av 39, av 41, 42— 62, av 63, 64—71, av 72, 77—80, 82—103, av 104, av 105, av 106	31.130	6,030	1,370	August Nils- son
Jordbrukslägenhet	b	av 125, 126—140	3.052	593	—	Nils Svens- son
Bostadslägenhet	c	av 28, 141—145, av 146, av 149, av 152, av 156	1.543	322	10	Nils Anders- son
Jordbrukslägenhet	d	av 165, 166—183, av 186	3.882	708	100	Olof Nilsson
Jordbrukslägenhet	e	av 28, 29—38, av 39, 40, av 41, av 104, av 105, av 106, 107—124, av 125	11.312	4,527	2,300	Nils Anders- son

Lantmäteristyrelsen, i ärendet hörd, har meddelat, att i avseende å ifrågavarande egendom icke förekomme sådant förhållande, som enligt 2 § 2 mom. i lagen den 27 juni 1896 om hemmansklyvning, ägostyckning och jordavsöndring utgör hinder för ägostyckning.

I en till domänstyrelsen ingiven ansökning hava numera avlidne Kristen Svensson och hans dotter Elna Kristensson anhållit att få köpa den lägenhet, som å kartan betecknats med litt. f. Uppskattningsmännen hade, som ovan nämnts, ansett denna lägenhet böra behållas i kronans ägo och utarrenderas jämte huvudgården. Lägenheten innehåller enligt uppskattningsinstrumentet en areal av 2 hektar 88.5 ar, därav 87.1 ar åker, 49.4 ar äng, 1 hektar 44.6 ar odlingsmark och 7.4 ar impediment. Då lägenheten vore belägen emellan den del av egendomen, som föreslagits till förnyad utarrendering, och den till kronopark avsedda delen, skulle det enligt domänstyrelsens uppfattning vara till synnerligt men för kronan att avhända sig lägenheten. Domänstyrelsen har fördensskull ansett lägenheten böra bibehållas i kronans ägo och jämte huvudgården

ånyo utarrenderas med förbehåll om rätt för Elna Kristensson att i hennes livstid få bebo och bruka lägenheten mot skälig avgäld.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har nuvarande arrendatorn av ifrågavarande egendom Elof Göransson anhållit att få under huvudgården bruka en äng, som vid förberörda arrendevärdering å egendomen år 1911 av uppskattningsmännen föreslagits skola jämte angränsande delar av egendomen ingå i försäljning av ovanberörda lägenheter litt. a och e. Över denna ansökning har domänstyrelsen ovannämnda den 15 augusti 1913 avgivit särskilt utlåtande och därvid jämväl överlämnat yttranden av domänintendenten och Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet. Samtliga myndigheter hava avstyrkt ansökningen.

För egen del biträder jag domänstyrelsens förslag till lägenhetsupplåtelse från nu ifrågavarande kronoegendom.

Då försäljningarna icke kunna ske till våren innevarande år, torde egendomen böra under ett år skötas genom domänstyrelsens försorg.»

Då utskottet icke funnit anledning till erinran mot ifrågavarande framställning, hemställer utskottet,

att Kungl. Maj:ts förevarande proposition må vinna riksdagens bifall.

Stockholm den 23 juli 1914.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Närvarande: se utlåtande nr 80.
